

انتشارات مصحفه خرد

گزارش سالانه بانیوز انگلستان
در خلیج فارس

حسن رنگنه

مدیر دانشنامه: سید محمد حسین سیدزاده
دبیر دانشنامه: سید قاسم یاحسینی
دبیر اجرایی و ناظر دانشنامه: فرید میرشکار
طرح جلد: مجید میرزایی
صفحه آرایی: منی عموری
ویراستار: افسانه کرمی ثابت
لیتوگرافی و چاپ: ترام اسکندر/زیتون
چاپ اول: ۱۳۹۵
شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

نشانی انتشارات:

قم، خیابان صفاییه، کوچه ۳۲،
کوچه کمره‌ای، پلاک ۹۶
تلفن: ۳۷۸۳۲۱۹۸ - ۰۲۵
دورنگار: ۳۷۷۳۵۶۷۲

فهرست

- ۵ مقدمه‌ی حوزه هنری بوشهر
۷ مقدمه
۹ گزارش سالانه بانیوز انگلستان در خلیج فارس
۱۱ ۱۹۲۱ میلادی / ۱۳۰۰ شمسی
۲۲ ۱۹۲۲ میلادی / ۱۳۰۱ شمسی
۳۳ ۱۹۲۳ میلادی / ۱۳۰۲ شمسی
۴۸ ۱۹۲۴ میلادی / ۱۳۰۳ شمسی
۹۲ ۱۹۲۵ میلادی / ۱۳۰۴ شمسی
۱۰۸ ۱۹۲۶ میلادی / ۱۳۰۵ شمسی
۱۴۸ ۱۹۲۷ میلادی / ۱۳۰۶ شمسی
۱۶۷ ۱۹۲۸ میلادی / ۱۳۰۷ شمسی
۱۷۸ ۱۹۲۹ میلادی / ۱۳۰۸ شمسی
۲۰۶ ۱۹۳۰ میلادی / ۱۳۰۹ شمسی
۲۴۲ ۱۹۳۱ میلادی / ۱۳۱۰ شمسی
۲۶۶

حوزه هنری بوشهر

گزارش سالانه بالیوز انگلستان
در خلیج فارس

حسن زنگنه

پدیدآورنده: زنگنه، حسن، ۱۳۲۸-۱۳۹۳

عنوان: گزارش سالانه بالیوز انگلستان در خلیج فارس

تکرار نام پدیدآور: حسن زنگنه

مشخصات نشر: قم، مطبعه خرد، ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۳۰۰ ص؛ جدول

شابک: ۹۷۸-۶۰۵-۸۱۵۳-۲۱-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: بوشهر - تاریخ - ۱۳۲۳ - ۱۳۳۳ ق. - استاد و مدارک

موضوع: ایران - تاریخ - انقلاب مشروطه، ۱۳۲۴-۱۳۲۷ ق. - بوشهر

موضوع: تاریخ - دخالت انگلستان

شماره: روده - زمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری بوشهر

رده بندی: رده: ۲۰۵۳/۹۷۰۱۳۹۵

رده دیویی: ۶۴۰۷۲۷

شماره کتابشناسی: ۳۰۳۸۲۴

بوشهر، میدان قدس، بهار، بی. علی. تلواری،

صندوق پستی ۷۵۱۳۵-۷۴۹ حوزه هنری بوشهر

تلفن: ۳۲۳۲۴۰۸۳ - ۳۲۳۲۴۰۸۱

www.artbushehr.ir

مقدمه‌ی حوزه هنری بوشهر

استان بوشهر یکی از مراکز تاریخی و باستانی ایران در کرانه‌های شمالی خلیج فارس با شمار کمی رود. این ناحیه از ایران زمین، قدمتی به درازای تاریخ دارد. بوشهر همواره به علم و ادب و تعلیم و تعلم بوده است. کتابخانه‌ها و مراکز علمی شهر «لیان» دانشگاه «سینیز»، مدارس علمی بندر «سیراف»، کتیبه‌های میخی و بقایای معابد در میان «سبزآباد» و «ریشهر»، بقایای کاخ‌ها و کتیبه‌های هخامنشی، همگی از این تاریخ پرفرازونشیب است. معماری کم‌نظیر، اعتقادات مذهبی مردم، حضور ادیان مختلف، وجود نخستین آثار حمل و نقل هوایی و ریلی، وجود اولین سینماها، کتابخانه‌ها، باشگاه‌ها و ورزش‌های نوین، حضور نمایندگی‌های سیاسی و تأسیس اولین مدارس و مراکز آموزشی از قبیل مدرسه‌ی سعادت از نشانه‌های بارز این بالندگی و شکوفایی این کهن دیار است. در مجموعه‌ی «دانشنامه‌ی استان بوشهر» که توسط حوزه هنری استان درده‌ها جلد منتشر می‌شود، کوشش شده تا همه گونه اطلاعات و آگاهی‌های تاریخی، هنری، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، رجالی و مذهبی مربوط به استان بوشهر در قالب تک‌نگاری‌های علمی و روشمند، گردآوری، تجزیه و تحلیل و نوشته یا ترجمه شود. امید است با انتشار کامل این مجموعه، دانش‌آموزان، دانشجویان و دیگر علاقه‌مندان، منبع

و مأخذ قابل اطمینانی درباره‌ی شهر و دیارشان به دست آورند. از آقای سید قاسم یا حسینی نویسنده و پژوهشگر بوشهری که دبیری علمی این دانشنامه را عهده‌دار شدند و دیگر نویسندگان و پژوهشگرانی که با این طرح صمیمانه همکاری می‌کنند، تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم.

سید محمدحسین سید زاده

رئیس حوزه‌ی هنری استان بوشهر

کتاب حاضر با عنوان «گزارش سالانه بایلیوز انگلستان در خلیج فارس» مجموعه گزارش‌های سالانه کنسول انگلیس ا.پ. ترور در بوشهر است که در فاصله سال‌های ۱۹۲۱ م. / ۱۳۰۰ ش. / ۱۹۳۱ م. / ۱۳۱۰ ه. ش. وظیفه مأموریت کنسولی سفارت انگلیس در بوشهر را عهده‌دار بود. گزارش‌های ترور، تحولات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی بوشهر و مناطق مجاورش ایالات فارس در فاصله سال‌های ۱۹۲۱-۱۹۳۱ م. / ۱۳۱۰-۱۳۰۰ ه. ش. را در بر می‌گیرد و در فرازهایی به تحولات سیاسی دیگر نقاط ایران به‌ویژه پایتخت هم عنایت دارد.

گزارش‌های سالانه نمایندگی مقیم بریتانیا در بوشهر، با نگرش به تحولات و سلطه سیاسی دولت و تحولات جنوب ایران و رویارویی مجاهدان بیگانه‌ستیز با این دخالت‌هاست که از نقطه‌نظر تاریخی از مهم‌ترین منابع تاریخ معاصر ایران به شمار می‌رود، هرچند از شائبه جانب‌داری و غرض‌ورزی نیز مبرا نیست. با عنایت به اینکه در جریان برگزاری کنگره شهید رییس علی‌دلواری به سال ۱۳۷۳ خورشیدی دو کتاب ارزشمند با عناوین «جنگ جهانی اول در جنوب

ایران و گزارش‌های سالانه کنسولگری بریتانیا در بوشهر (۱۹۲۱-۱۹۱۴ م/۱۳۳۹-۱۳۳۳ ه.ق) و «اسناد جنگ جهانی اول در جنوب ایران» به کوشش کاوه بیات به چاپ رسیده اما کتاب حاضر هرچند از ساختار کلی مشابهی با دو کتاب دیگر برخوردار است، گزارش‌های آن بیشتر مربوط به سال‌هایی است که با آمدن رضاشاه به قدرت و دخالت‌های پلیس جنوب ایران (S.P.R) و تخته قاپو کردن ایلات و عشایر در جنوب ایران همراه است و اطلاعات ارزشمندی از وقایع جنوب ایران در سال‌های بعد از جنگ جهانی اول و برآمدن سلسله پهلوی و برافتادن سلسله قاجار در اختیار پژوهشگران و علاقه‌مندان به تاریخ قرار می‌دهد. مترجم کتاب شادروان حسن زنگنه در دوران حیات پربارش آثار مفید، در زمینه مباحث خلیج فارس به چاپ رسانید، ترجمه حاضر یکی از آخرین کتاب‌های اوست که مانند دیگر آثارش به همت حوزه هنری بوشهر به چاپ می‌رسد. در این ضروری می‌بینم از جناب آقای سید زاده مدبر حوزه هنری بوشهر و جناب آقای مبارک‌کار که پی گیر انتشار این گزارش‌ها بودند، تشکر و قدردانی نمایم.

دکتر عبدالکریم مشایخی

رییس بنیاد ایران‌شناسی شعبه بوشهر